Додаток до „Буковини“.

Ч. 48. Чернівцї, дня 25. листопада (8. грудня) 1905. Рік VIII.

РУСКА РАДА

Народна ґазета.

Виходить що тижня в пятницю.

Коштує річно 4 корони, а до Америки 2 доляри.

Адр. редакциї: „Руска Рада“ в Чернівцях улиця Петровича число 2.

НА ВІЧЕ!

Панове Громадо! Увесь робучий нарід нашої держави переживає тепер важну — преважну хвилю. Всї, котрих доси кривдить дотеперішна виборча система, всї котрі поносять тягарі державні, а не мають належного їм виборчого права, домагають ся сего, що їм слушно належить ся. Весь австрийский нарід робучий домагає ся **рівного, загального, тайного і безпосередного права виборчого**, яке одиноке є справелливе, бо лиш через него можуть собі вибороти мужики й робітники належні їм права! Як в соймах, так і в парляментї не має доси робучий нарід тілько заступників, кілько єму належить ся.

Уважайте люди! В 1-ій куриї парляменту **5431** дїдичівских виборцїв вибирає собі **85** послів, а **5** мілїонів робітників і незасібних мужиків вибирає в V. куриї лише **72** послів. З того виходить таке, що **в нашій державі**, кругло беручи, **шістьдесять три дїдичів-неробів вибирають собі так само одного посла, як шістьдесять девять тисяч 445 мужиків і робітників!**

Така виборча система, у якій пан має мати тисяч раз більше права від мужика мусить у конституцийній державі пропасти з лиця землї без слїду! В цїлій нашій державі так по містах як і по селах збирають ся робучі люди тисячами на віча, на яких домагають ся **рівного, загального, тайного і безпосередного права виборчого**. Тому і ми, Панове Громадо, не лишаймось позаду, але тисячами зійдїм ся в недїлю 17. с. м. до Вашківцїв н. Ч. на віче, де зможем спільно тоту так важну справу обговорити, де зможем висказати наші справедливі домаганя! Місце сходин на ринку о год. 1. по полудни. З ринку удадуть ся учасники корпоративно на місце зборів, які розпічнуть ся о год. 2-ій.

Нехай жиє рівне, загальне, тайне і безпосередне право голосованя!

Вашківцї, в грудни.

За вічевий комітет:
Др. Лев Петровский, лїкар; *Олекс. Веренка*, упр. школи; *Іван Герасимович*, учитель; *Ґеорґій Лисан Іван*, господар; *Николай Лютик Олексів*, господар; *Кость Гарас Николаїв*, господар; *Стефан Козоріз*, господар; *Митро Гарас Іванів*, господар; *Еміль Вільнер*, аптикар; *М. Штайнмец*, посесор млина; *Герш Ляйб Вальцер*, купець; *Льоренц Бавмґертнер*, столяр; *Николай Стремковский*, коваль; *Иосиф Босак*, господар.

Чи кацапи й Волохи справдї патентовані оборонцї православія?

Волоскі грошолупи, а за ними і їхнї прихвостнї-кацапи старають ся несьвідомих руских селян спинити в єднаню і орґанїзациї страшком „унїї“. Алеж від коли то Волохи і кацапи стали патентованими оборонцями православія? Таж у Галичинї то майже половина сьвящеників унїятских із канонїками самі кацапи! Ну, а Волохи також не одної віри. Одні є православні, а другі унїяти, бо то що иньшого народність, а що иньшого віроісповіданє. Вже в 14. століттю видимо заходи молдавских воєводів до покиненя православія. Воєвода Сас постановив навіть цїлком перейти не то до

унії а таки до римо-католицкої церкви. Папа тодїшний вже й оснував був лат. епископство в Середї, яке мало стати колись католицкою митрополїєю Волохів. Лиш смерть Саса, а за тим вступлене на пристол рускового роду Кориятовичів уратувало православіє. Ба, але в 15. столїтю на соборі фльорентийскім був знов присутний волоский митрополит і підписав унїю. Иньша вже річ, що подібно як в многих иньших краях не мала унїя і в Молдавії жадного тривкого успіху, а той митрополит мусїв тїкати до Польщі. Під конець 16. столїтя було знов кілька проб унії; однак в наслїдок вічної борби із Турками остались они без успіха. Хоробрий воевода Петро (Петриля), котрий в р. 1582 вдруге вступив на престол, був також ярко прихильний унії і спомагав єї, кілько лиш був в силї і підпирав католицку пропаґанду. Єзуїти працювали тодї на Волощинї як дома. В р. 1588 піддав ся митрополит сучавский папі. В слїдуючім роцї зробив то само воевода Стефан, суперник Петра, враз з митрополитом і всїм духовеньством. Папа Сикст V. дав польскому архіепископови львівскому приказ перевести унїю і потрібні при тім реформи, та надїлив єго відповідною властию. Після прогнаня воеводи Петра боролось о престол кількох суперників (Стефан, Арон, Розван, Жиґмонт). Приреченями унії старали ся всї позискати для себе Рим. Тілько через бурливі межиусобицї полїтичні не пропало тодї православіє у Молдавщинї. За те пристали до унії Волохи в Семигородї. Вони жили серед гірких обставин і під гнетом кріпацтва. Сьвященики були необразовані, мусїли працювати в поли і відробляти на рівні з селянами панщину; до р. 1609 не міг навіть епископ позволити їм переселяти ся. По соборі фльорентийскім лишились вони ще значний час в унії, хоч і те правда, що деякі князї стали привертати православіє, та други знов ширили кальвінїзм. Коли Семигород перейшов під пановане австрийске (1688), то цїсар Леопольд I. унїятским сьвященикам запевнив ті самі права, що мали латиньскі сьвященики. До роботи взялись угорскі Єзуїти. Ось в р. 1697 відбув ся румуньский синод; тут виступив єзуїт Баранї прилюдно за унїєю і позискав дїйсно для неї зібраних. По нарадах над тим принято декрет унії (21. марта 1697) підписаний епископом і 12 архідияконами і віддано єго кардиналови Кольонїчови, щоби поробив потрібні кроки в правительстві. Православний митрополит на Волощинї робив також всьо можливе, щоби довести до унії, хоч безуспішно. Унїятский епископ Теофіль умер ще того самого року нагло. На єго місце вибрано молодого сьвященика Атаназія, котрий ще тодї не думав про унїю. Патер Баранї загрівав сьвящеників до унії; та деякі були нерішені, бо Атаназій зістав вибраний епископом за протекциєю кальвінїстів. Тодї п. Баранї взяв ся і до епископа і зробив з него дїйсно ревного приклонника унії. За посередництвом Баранїого і при помочи папского кардинала Кольонїча усунено всї трудности. Атаназій скликав синод, де принято унїю на ново і підписано через епископа і 38 архідияконів (7. жовт. 1698). Постанова унії зістала затверджена цїсарским дипльомом (15. лютого 1699) і унїятским сьвящеником признано всї права і привилеї римско-католицких сьвящеників. В р. 1700 відбув ся знов синод, на котрім ще раз торжественно принято унїю і єї боронено проти закидів. Число унїятів виносило тодї коло 200.000. В р. 1701 зістав Атаназій затверджений через папу і цїсаря епископом унїятских Волохів. І від того часу остають семигородскі Волохи унїятами і нинї. Ба з семигородских Волохів вийшов і Пумнул, що найбільше причинив ся до скріпленя Волохів на Буковинї, так як се зробив для Русинів др. Стефан Смаль-Стоцкий. Тож не дайте собі люди морочити голови унїєю й православієм, а дивіть ся лише на те, хто хоче добра для народу, а хто хоче тягнути добро з народу, а до того ще й дурити його ріжними побрехеньками. Бо то видите унїєю пуджають наш нарід кацапи, що в Галичинї перші лижуть ся папі, а також і Волохи, яких предки чи то з маґнатів чи з попів кидали православіє без великої жури, як лиш за се показував ся якийсь хосен, який би там він і не був. Видите братя, нинї не такий час, щоб сварити ся й ворогувати за віру. Най кождий вірить, як єму єго серце каже, а

по за тим треба тим людям єднати ся, що мають спільні потреби. За віру, якої до речі кажучи, нїхто нїкому не відбирає, най дбають попи, бо они є на тото, а ми єднаймо ся і дбаймо за тото, абим скидали із себе вороже ярмо, абим добували більше прав полїтичних, та абим мали лїпший гаразд. Тим часом виходить таке, що волоскі й кацапскі попи троюдять людий справою віри та набивають собі добре кишенї, а руский нарід роздертий борбою за унїю й православіє бідує що раз гірше! Тямте братя, що сьвяченим і несьвяченим ворогам не йде за віру, але за шкіру тож лучіть ся рускі мужики в одну кріпку громаду, так як подає собі руку весь робітний нарід на сьвітї до борби з кривдниками й визискувачами, а тодї засьвітить сонце і в наше віконце.

Загальне, рівне, тайне і безпосередне право голосованя перед радою державною.

Скрізь у Австриї боре ся тепер робітний нарід о загальне право голосованя. Розумієть ся, що виборча реформа є для панів острою колькою в бік, бо вони раді би дальше панувати над робучим народом. Ось пригляньмо ся лиш, як несправедливо виглядає теперішне виборче право на Буковинї. Цїла Буковина вибирає разом 11 послів до ради державної, з чого 3 посли виходять з куриї великих посїлостий, 2 з куриї міст, 1 з торговельної палати, 3 з краєвих громад, а 2 з загальної куриї. З куриї великих посїлостий висилає кількох консисторских совітників від православного фонду релїгійного, одного посла, а 150 дїдичів вибирають двох послів, а сїмдесять тисячне місто Чернівцї, що платить річно майже один мілїон безпосередного податку, висилає тільки одного посла. Релїгійний фонд платить податку 133.800 К, а дїдичі 298.060 К. Тут видно вже кривду міста Чернівців, але ще більше покривджене селяньство й робітники.

Посередні податки цїлої Буковини виносять тепер майже 12 мілїонів. На кожду голову припадають 4 К безпосередного а аж 15 К посередного податку. Отже сотки тисячі тих податників, що носять найбільше тягарів державних мають дуже малі або й зовсїм лишені полїтичних прав. Русини се більша половина Буковини, а на 11 єї послів є всего двох Русинів! Деж тут справедливість? Тисячі робучого народу, що висилає найкрасші сили свої — молодців до війска, що видає свою тяжко запрацьовану кервавицю на цїли держави, що все годує і отримує, має остати без права?! Та робуча маса, що кормить весь сьвіт з мозіля своїх рук, не має мати навіть права висилати свого щиро-народного заступника до парляменту, котрий би заступав щиро єї інтереси нарівнї, як роблять пани?

Нї! і ще раз нї! Стара кривда мусить пропасти. Під напором подїй в Росиї, в Угорщинї а також під впливом доманьганя австрийских народів рішив ся теперішний през. мінїстрів барон Ґавч завести і у нас загальне голосованє. За весь час, відколи зібрала ся рада державна, велись у нїй до передучера дебати над реформою виборчою, яку розпочав сам президент мінїстрів барон Ґавч, прамовивши на першім засїданю парляменту дня 28. листопада ось так:

„Хоч дня 6. жовтня по нарадї над внесенями о заведенє загального, рівного і безпосередного тайного голосованя, палата не признала сим внесеням формально наглости, але значною більшостию голосів, в котрій були репрезентовані ріжні сторонництва, заявила ся за далеко ідучою реформою виборчого права до державної ради. Більша часть палати признала безуслівну конечність виборчої реформи. При тім правительство мусить і се увзглядити, що до більшости двох третин голосів бракувало тілько 20 голосів, що в часї голосованя над так важною справою не було в палатї 156 послів і що за репрезентациєю інтересів не виступило властиво жадне сторонництво. З сего вийшло отже ясне і сильне візванє до правительства, щоби по мисли виявленого палатою бажаня, заняло ся справою заведеня загального, рівного і безпосередного права голосованя. З сего палата може пізнати, що правительство не потребувало заохотити з иньшої сторони, а найменьше демонстрациї могли

причинити ся до прискореня темпа сеї справи. Правительству вистарчає голос сеї палати, вистало єму переконанє, що правительство, котре не взяло би провідної ролї в сїй засадничій справі, не заслугувало би на пазву правительства.

Правительство не може вибирати довільної виборчої системи. Парлямент повинен бути для держави тим, чим ґеоґрафічна карта є для природного вигляду краю. Нова виборча ординация повинна бути так уложена, щоби вибрана на сїй підставі посольска палата без виборчих курий давала можливо вірний образ держави, аби всї культурні і національні сили держави були в новій палатї репрезентовані в відповіднім відношеню.

Ми нїколи не були слїпі на се, що хід часу і розвій наших відносин стремить до знесеня всїх привілеїв виборчих. Се жаданє від хвилї заведеня загальної служби військової і загального обовязку шкільного стає ся що раз сильнїйше. Наша власна история є найлїпшим сего приміром. Лютова конституция з 1861 р. відповідала передовсїм тодїшним відносинам, до давнїйших станових репрезентаций прилучено репрезентациї інтересів. Доперва в 1873 р. по заведеню безпосередних виборів державна рада одержала самостійність в ухвалюваню свого виборчого права. Від сего часу парлямент може, узгляднаючи відносини і хід часу, управильняти виборче право на підставі власних ухвал і розширяти єго систему. Закон з 4. жовтня 1882 р. знизив в II. і IV. куриї виборчий цензус на 5 ґульденів, а закон з 5. грудня 1896 на 4 ґульдени. Але вже перед тим наступила важна зміна, узгляднячи в части право загального голосованя, іменно законом з 14. сїчня 1896 р. утворено загальну (V.) курию виборчу. Австрийска ординация виборча все поступає, зміряючи до остаточної цїли, то є до загального права голосованя. Своєю ухвалою з 1. жовтня с. р. палата зробила тілько крок, що правда дуже важний на дорозї, на котру австрийске законодавство вступило майже перед двома десятками лїт. Є се також причина, для котрої правительство без проволоки приступило до великого дїла остаточного розширеня виборчого права. Правительство рішило ся доконати поважного дїла і надїє ся, що палата з єї сторонництвами піде за правительством сею дорогою.

Правительство не може анї думати о тім, щоби неуміючим читати і писати відобрати виборче право, або се право обмежати на особи економічно самостійні. Оселенє визначає лише речинець, в котрім виборче право може бути виконуване в певній громадї. Постанови о оселеню, щоби мати право голосу в V. куриї, можуть бути змінені. Довший побут в громадї, в котрій виборче право має бути виконане, може спровадити більшу сталість в національних округах виборчих і хоронити національний стан посїданя від кривдячих змін. Так само технїчна сторона голосованя, особливо в цїли запевненя цїлковитої свободи і чистоти виборів і усуненя всякого терору, вимагають докладної розваги. Однак рішаюче значінє для наших постанов має цїлком иньша справа, іменно охорона національних меньшостий супроти чисельної переваги.

Правительство гадає, що найлїпшою охороною національних меншостий будуть малі, можливо ограничені під національним зглядом виборчі округи з поединчими виборами. Ми предложимо такий подїл виборчих округів, який з усею строгостию возьме на увагу відносини національного розміщеня населеня та зменшить до можливої крайности число тих точок, які давалиб привід до національних спорів — отворить вкінци будучність для національної автономії. (*Оплески*). Всїлякі полїтичні і социяльні змагання будуть могли там стирати ся з собою, але не буде кипіти борба національна. Тим способом ми надїємо ся довести до здоровійшого уладженя нашого полїтичного житя. Новий подїл виборчих округів вже і з тої причини є конечний, що при скасованю всїх курий остане вільними 178 мандатів, котрі мусять бути розділені між усїх виборцїв. Загальне право голосованя мусить у нас опирати ся па відносинах історичних, культуральних і національних, значить реформа оперта на

загальнім голосованю мусить забезпечити народам також в парляменті їх значінє історичне, національне і культурне, бо инакше парлямент не був би точним відбитком Австриї. Параґраф 6-ий закона основного о репрезентациї дає добру вказівку в тім напрямі. В сїм параґрафі є поданий розділ мандатів на поодинокі краї і провінциї, а тим самим значінє того подїлу поставлене є під охорону конституциї. При задержаню сего принципу дасть ся певно і у нутрі країв при дїленю виборчих округів узглядняти відносини національні. Правительство має на думцї передовсїм можливо одностайні по національности, національно відмежовані округи виборчі. (*Оплески*). Де се тілько дасть ся перевести в дїло, там громади мають бути получені в одноцїльні національно округи виборчі, при чім кожда громада буде місцем вибору. (*Оплески*).

Ось такий розділ мандатів не стріне ся з перепонами в округах, які суть одностайні що до національности. Иньша однак річ в округах мішаних, де, для охорони від національних втрат, могли би всїлякі національні ґрупи виборчі, о скілько на се позволять відносини, бути прилучені до сусїдних, національно одностайних виборчих округів. Однак коли як се вже було при роздїлї мандатів з V. куриї, возьмемо за справедливу директиву при роздїлї мандатів на поодинокі краї і округи виборчі; цифру населеня, силу податкову, інтереси економічні як і вплив, які сї краї і округи представляють під зглядом культури, то через те може бути запевнене також відповідне заступство округів, визначних що до стану промислового.

Переведенє вказаних тут принципів наступить в предложеню правительственнім. Висока палата певно зрозуміє, що проєкт того рода закона вимагає довгих і точних студий, але не може вона остати ся без розвязаня. Правительство зробить усе, щоб дотичне предложенє ввійшло на тапет нарад сеї палати в місяци лютім. (*Оплески, всїлякі заміти*). Сторонництва мати муть доволї часу, щоб зазначити своє становиско, а правительство числить на поперте палати. Правительство стоїть непохитно при принципі знесеня виборчих курий — а відтак готове є в справах злучених з переведенєм повисшого принципу, а особливо що до розмежуваня виборчих округів і роздїлу мандатів, узглядняти поодинокі краї і домаганя сторонництв, бо правительство не може бажати, аби сторонництва, які суть підпорою держави не прийшли до голосу те, щоб також в будучности була їм віддана можність переводити в дїло змаганя, які репрезентують.

Рівночасно з повисшою реформою парляменту мусить однак прийти еще і друга — ревізия закона о реґулямінї державної ради, аби забезпечити правильний хід нарад. В тім напрямі правительство предложить палатї проєкт закона, котрий має забезпечити правильнє функціонованє палати в інтересї самого парляменту. Вкінци правительство занимає ся також питанєм, чи би кругам, що втрятять через нову реформу, не дати иншого заступства, а се послїдне могло-б стати ся через відповідну зміну палати панів.

Правительство рішило ся перевести виборчу реформу, чому стоїть однак на перепонї факт, що дорога до конституцийної полагоди справи є загачена трактатами торговельними, предложенєм о контінґентї рекрута і буджетовою провізориєю. Сї предложеня треба отже як-найшвидше полагодити і усунути з порядку нарад. Своє предложенє виборчої реформи, правительство форсує в інтересї внутрішного ладу і велико-державного становища монархиї. (*Оплески.*— Пос. Штайн кричить: „Abzug!“)

Як видно із сеї промови, правительство рішило ся спрадї за загальним голосованєм. Однак проти сего рішеня виступило богато членів палати панів а також паньскі посли в парляментї, бо їм ся виборча реформа не на руку. За виборчою реформою промовляли між иньшими пос. Романчук з Галичини і пос. Штравхер з Буковини, які вказали на кривди заподїяні галицкому й буковиньскому населеню теперішним правом виборчим. На численні протести членів палати панів заявив президент мінїстрів бар. Ґавч, що він їх не боїть ся, бо весь парлямент є

за загальним голосованєм, і він буде старати ся всїма силами допровадити раз розпочате дїло до користного кінця для добра цїлого населеня Австриї.

Слово до буков. кацапів-„славянолюбцїв“,

що з'єднали ся із Нїмцями й Волохами, давними ворогами славяньства.

Мої любезні хрунї кацапи, яничари сребролюбцї!
Чи де в сьвітї від вас ще лїпші знайдуть ся?!
Таж ви самі кричите: „Ми Славяни, Славяни“,
і чомуж ви єднаєте ся із славяньскими ворогами?
Хибаж ви не сталого характеру і не сталої волї,
що ви так ся зводите, гей на поли бараболї?!

Мої любезні хрунї, кацапи, яничари, сребролюбцї!
Вже від вас на сьвітї ще лїпші не знайдуть ся.
Таж ви самі Росию величаєте, і від неї гроший [бажаєте,
та чомуж із російскими врагами тілько тримаєте!
Хибаж то ви забули, що ви „також“ люди?
Спамятайтесь рублелюбцї, бо горе вам буде!

17. жовтня 1905.

Козак Ломака.

Із Сїчового руху.

Із Южинця.

Отворенє нового сїчового коша в Южинци кіцманьского повіту відбуло ся в недїлю 8. жовтня с. р. в стодолї пана Василя Бачиньского. На се велике сьвято прибули „Сїчи“ з Ставчан, з Кисилева і з Шишківцїв під проводом свого кошового Дм. Тотоєскула, а із інтелїґентів прибули: надуч. Пил. Андрюк з Шишківцїв з женою, надуч. Сев. Щербанович з своєю женою і учитель Никуляк з Кисилева, учителї Евг. Стернюк і Ем. Турушанко з Веренчанки, надуч. Іл. Буцура з своєю женою і учит. Дм. Руснак з Ставчан, надуч. Вл. Кукелка з Гаврилівцїв, учит. Мих. Колотилюк з своєю женою і учит. Мар. Буюклї з Малятинець, та тутешний надуч. Парт. Гошовский з своєю женою, з дочкою і з сестрою. По трикратному вистріленю з моздїрів отворив надуч. Пар. Гошовский у пів до 3. год. по полудни збори, привитав зібраних, пояснив цїли сих зборів і предложив на батька сїчового надуч. з Шишківцїв п. Пил. Андрюка, на що збори однодушно згодили ся. Надуч. П. Андрюк обняв провід, покликав на „сїчову матку“ тутешну надуч. паню Гошовску і попросив надуч. Щербановича о поясненє статута. Надуч. Щербанович поучував зібраних про значінє і цїли Сїчий, і заохочував їх, щоби численно вписували ся в члени. Відтак наступив вибір старшини і торжественнє роздїленє відзнак та врученє прапора. До старшини увійшли: уч. Іван Тотоєскул, кошовим, Іван Семерґа, осавулом, Танаско Григірчик, учителем, Іван Проскурняк, писарем, Міхайло Лїкар, скарбником, Стефан Піцик, Стефан Чорник, Іван Піцик і Іван Гнатчук, четарями, Михайло Піцик, хорунжим, і Іван Шикиріньский, сурмачем. По зборах зложив желаня новому кошеви батько зборів надуч. Пил. Андрюк в імени шишківскої Каси, надуч. Кукелка в імени гаврилївскої Сїчи, учит. Стернюк в імени веренчаньскої Сїчи, а Кошовий з Кисилева в імени своєї Сїчи. Наконець подякував батько сїчовий присутним за їх численнє зібранє, по чім відспівано „Гей там на горі Сїч іде“, „Не пора“, „Ще не вмерла“. На сїм збори покінчили ся.

Сїчовик.

Із наших кас райфайзеньских.

Із Волоки н. Ч.

Кожда рука д собі крива. Кождий у сьвітї дбає передовсїм за себе самого. Оттимто й рускій нарід, а передовсїм наше мужицтво стало послїдними роками жваво орґанізуватись і під зглядом економічним. Кождий з нас порозумів, що треба нам складатись разом, щоб ми в справах грошевих не були зависимі від ворогів, якіб тягнули з нас безпримірні зиски, а до того ще й водили при першій лїпшій нагодї за ніс. Гріш, то дуже лакома річ і через неї вороги зводять богато наших незрілих братів із доброї дороги на простих хрунїв. До того саме йдуть і тоті каси, що заводжують по наших селах вороги, аби в них запродували їм наші люди свою душу! З тими касами товчуть ся тепер Волохи скрізь по наших селах, підступаючи пере-

довсїм до шляхти. Оттак зробив і волїцкий піп, що разом із Богатирцем завели волоску касу у нашім з дїда прадїда рускім селї. Але чесна руска шляхта разом із руским селяньством не пішли на волоско-кацапску вудку, яка лиш є на тото, аби ще дужше нас пригнобити і звязати і при ревній помочи надуч. П. Данчула заснувала собі свою рідну руску касу райфайзеньску під назвою „Народний Дім“.

Перші загальні збори сего товариства відбули ся дуже величаво дня 14. жовтня с. р. На збори явило ся дуже богато місцевої шляхти і селян, а до того явило ся справдї значне число інтелїґентних гостий із поблизької й подальшої околицї, а між ними делеґати „Селяньскої Каси“ з Чернівців пп. др. Когут і Яр. Весоловский. Та найбільше цїкавим і радісним для Волочан було прибуте о. Сг. Маланчук а із женою із Лукавця дол., бо бачите у нас вічно трубіли волоскі та кацапскі туманники, що хто православний, то він Волох, а ось побачив нарід православного панотця, який щиро признає ся до Русинів і не баламутить нарід з єго волощиною!

Збори отворив о 4. год. по пол. начальник каси надуч. П. Данчул, витаючи сердечно всїх гостий, яким збори відкликнулись грімким „славно“. За сим удїлив слово п. Я. Весоловскому, який у довшій промові дав зібраним образ теперішного нашого положеня та виказав значінє єдности й орґанїзациї передовсїм на поли економічнім, причім поставив у належне сьвітло кириню кацапску і яничарских фабрикантів. Після того пояснив др. Лев Когут суть і орґанїзацию товариств а за тим товариств кредитових. Відтак розібрав цїли, які має райфайзеньска каса і користи, які она приносить людям, ратуючи їх передовсїм перед згубною лихвою. По тім установлено висоту паїв, щадницї і пожичок, та речинцї виповідженъ, а як 4. точку дневного порядку полагоджено справу касиера, яким одноголосно вибрано п. Ів. Стратичука, що серед оплесків зобовязав ся сповняти свій уряд безплатно. До ради надзорчої вибрано отсих дванайцять членів: Партемія Шкрабу, Станкевича Ілю, Думіча Михайла, Поклїтара Івана, Семаку Дмитра, Думича Штефана, Данилюка Івана, Поповецкого Михайла, Сандуляка Александра, Москаля Івана, Ілию Балошескула і Дионїза Стратичука Дьордїя. Тепер промовив горячо оплескуваний о. С. Маланчук, як начальник Лукавецкої каси, завзиваючи зібраних до ощадности, до взаїмного запомаганя а передовсїм до горячої любви своєї землї і рідної мови, бо хто свого цурає ся, того Бог карає. Н. Данчул в горячих словах пригадав зібрані яничарскі підступи таки у Волоцї п. Ч., які обіцювали гори мости, аби лиш поволощили нашу дорогу дїтвору, а відтак людий просто обманули. По нїм витав нову касу о. Купчанко ім. каси в Станівцях, надуч. Гижка ім. каси Калинівскої, надуч. Лупуленко напятнував роботу наших кругів, надуч. Руснак з Чорториї, витаючи волїцку касу, згадав про дух ощадности, який запалав тепер в його салї. Незвичайно гарно а дотепно промовляв відтак Мих. Данчул, надуч. з Мігови прикладно представляючи роботи і шнури циганьскі, які то хотїли колись будувати церкву із сала тай самі його розікрали. Ще повитав нову касу пан Данчул ім. „Сїчи“ в Станівцях дол., а Фрундза ім. „Сїчи“ в Ст. гор. По сїм голова замкнув збори, а одушевлені зібрані, які почутих наук певно нїколи не забудуть відсьпівали, грімко наші народні гимни. *Гість.*

ВСЯЧИНА.

Із тов. вз. об. „Днїстер“ одержуємо отсю оповістку до поміщеня: Подаємо до відомости наших членів на Буковинї і просимо нашу інтелїґенция подати сю відомість широким кругам селяньства, що Буковиньский Банк краєвий рішив на засїданю 9. падолиста 1905 приймати полїси „Днїстра“ від своїх довжників гіпотечних. Хто отже старає ся о позичку в Буковиньскім Банку краєвім, нехай предложить полїсу „Днїстра“ на доказ обезпеченя будинків від огню. — *Дирекция „Днїстра“.*

„Сїчи“ при роботї. Дня 19. с. м. вибух в почи огонь в одного кабиньского господаря і то такого, що є противний

„Січи“ і в сїй народній роботї. Швидко заняло ся цїле обістє. Та на голос трубки сурмача Сидора Влада, збігла ся зараз частина Січовиків з поблизької сторони і удало ся нам хату і один стіг сїна згасити. Решта себто стодола і прочі знаряди погоріли, нїм ще Січовики добігли. Треба згадати, що там коло пожару стояло множество противників „Січи“ із заложеними руками і дивило ся і гріло ся коло огню, а не хотїло гасити. І такі люди ще й гонорують ся, що вони шляхта. Ой панове, не шляхотна ваша робота! „Січи“ богато вадить, що ще не має пожарних знарядів, але о те мусить постарати ся. — *Січовик.*

Похвала. Від двох років взяла старшина „Січи“ у Вашківцях танець сїльскої молодїжи в свій заряд, щоби ввести лад і забрати танець з під коршми. Молодїж радо повинувала ся сему ладови і цїлий час вела ся чемно, тверезо і спокійно так, що приносила честь селови, а старшина „Січи“ ухвалила дня 3/XII. на засїданю висказати їй за се похвалу. Поступайте так все, молоді товариші, а буде Вам всюди честь і будуть з Вас красні ґазди. (Шкода лиш, що часть долїшного парубоцтва дала ся раз звести хитрому ворогови і тодї поступила некрасно танцюючи під коршмою). — Вся старшина „Січи“ у Вашківцях.

На погорілця Ґеорґія Молдована в Добринївцях зложила „Січ“ в Чункові кор. 5·28. — Складаючи щиру подяку, просимо о дальші жертви. — *Члени товариств в Добринївцях.*

Подяка. Сим складає старшина Каси щадничої і позичкової для Заставної пану нотареви Адамови Рупрехтови в Заставні, сердечну подяку за безплатне леґалїзоване статутів для сеї Каси. — *Др. Гелїос Кобилянський.*

Подяка юж. „Січи“. Низше підписаний складає в імени цїлого Товариства як найсердечнїйшу подяку Вп. о. Сем. Бойчукови в Южинци за дар 3 кор. і Вп. пан надуч. Пил. Андрюкови в Шишківцях за дар 5 кор. на цїли Товариства. За видїл тов. „Січ“ в Южинци: Іван *Тотоескул*, кошовий.

Подяка. Почуваємо ся до милого обовязку зложити щиру подяку п. Евгенови Стрийскому за дар *40 кор.*, які нам жертвовали переписуючи членьску вкладку враз з претенсиєю книжочки вкладкової ч. 128. „Рускої каси“ на наше імя. За тов. „Січ“ у Вашківцях. Ґ. *Лисан*, кошовий. І. *Стрийский*, писар.

Видає Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО.

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях, під зарядом Ів. Захарка.